

L'ARQUEOLOGIA ALS ESTATS UNITS

Eugene L. Sterud

Els orígens històrics

Als Estats Units, per tradició i formació, els arqueòlegs han estat dividits en dues escoles: la clàssica i l'antropològica, que en general corresponen a la distinció humanista/social i científica. Aquesta separació queda molt clarament reflectida en les principals publicacions de cada una, les discussions contrastades sobre interessos intel·lectuals, el contingut, les institucions de què els articulistes són adeptes i les ja tradicionals diferències en les polítiques de les editorials (DYSON, 1985). L'escola clàssica està estretament relacionada amb la filosofia clàssica, la història i la història de l'art; els arqueòlegs antropòlogues, d'altra banda, tenen interessos comuns amb l'etnografia, l'etnologia, l'antropologia biològica, la lingüística i en un menor grau amb la història, la geografia, la sociologia i altres disciplines científiques socials. No obstant això, hi ha hagut molt poca interacció intel·lectual entre les escoles clàssiques i les antropològiques (RENFREW, 1980 i SNODGRASS, 1985).

Els canons establerts per l'ensenyament, l'estructura dels programes acadèmics americans i les diferents tradicions per educar les noves generacions d'arqueòlegs dins dels Estats Units han contribuït a establir la dicotomia entre escoles arqueològiques humanístiques i científico-socials. Les investigacions en les grans cultures antigues del Mediterrani i del Pròxim Orient, que inclouen el Món Bíblic i aquelles cultures que finalment formaren la Civilització Occidental, tal com la coneixem avui, tenen lloc, especialment, en els departaments d'Història de l'Art, Clàssiques o d'Arqueologia Clàssica; l'estudi dels períodes més arcaics de la història del món (com ara l'evolució dels orígens, inicis de l'agricultura), dels Natius americans i dels períodes històrics de les Amèriques (incloent-hi el sorgiment de les grans cultures d'Amèrica Central i d'Amèrica del Sud), tenen lloc als Departaments d'Antropologia.

Hi ha raons històriques interessants per a aquestes diferències. Els arqueòlegs clàssics arrelen llurs tradicions en les investigacions dels segles XV i XVI sobre Pompeia i Herculà fetes conforme a una visió renaixentista del món clàssic. Una important escola arqueològica es desenvolupa al llarg dels segles XVIII i XIX, amb l'objectiu de verificar i incrementar el coneixement acadèmic dels orígens greco-romans de la civilització en el món mediterrani. En aquests estudis, els primers arqueòlegs clàssics seguiren les rigoroses normes escolars del món humanístic, dels filòsofs i dels historiadors clàssics, i van establir un patró d'aprenentatge molt acurat i unes publicacions molt detallades, que continuen essent, encara avui, una fita de l'arqueologia humanística. En aquest desenvolupament, els arqueòlegs clàssics americans no divergeixen gaire dels seus col·legues clàssics d'Europa i d'arreu del món.

L'arqueologia antropològica, d'altra banda, és un producte peculiar de les Amèriques. Durant els segles XVIII i XIX, viatgers i exploradors feien descripcions de túmuls funeraris artificials i ruïnes d'assentaments de Natius Americans així com descripcions etnogràfiques de les societats natives. Durant el segle XIX, algunes de les principals Institucions, inclosa la «The Smithsonian Institution and Peabody Museum» (Harvard University), desenvoluparen programes d'«etnografia de salvament» en un esforç per enregistrar aquelles societats natives americanes amb perill d'extinció i, al mateix temps, documentar arqueològicament les restes d'assentaments anteriors. Els estrets lligams entre els grups existents i llurs antecedents (tal com es pot descobrir per mitjà de l'arqueologia) portaren a una unió entre l'antropologia i l'arqueologia americana, una unió que esdevingué institucionalitzada en el currículum de les universitats on l'arqueologia era i continua essent ensenyada com una branca de l'antropologia, és a dir, dintre el camp de les ciències socials.

A finals del segle XIX hi havia alguns lligams actius entre el treball dels estudiosos clàssics i el dels antropòlegs. Els antropòlegs, influïts per Comte, Durkheim i els filòsofs de la il·lustració, estaven convençuts que totes les societats humanes en el passat es desenvoluparen a partir d'etapes successives (p.e. estat salvatge, barbarisme, civilització). Buscant lleis evolutives per explicar aquest desenvolupament, extragueren molta informació de les descripcions ja existents sobre les societats en aquests diversos nivells d'evolució. Els Nadius Americans, recentment descoberts, encaixaven amb les nocions d'«estat salvatge»; les tribus germàniques de Tàcitus eren suficients per il·lustrar l'etapa de «barbarisme» i els antropòlegs tragueren del ben estudiat món greco-romà de l'antiguitat, tal com era divulgat pels estudiosos dels clàssics (HARRIS, 1968), l'etapa de la «civilització».

Per la primera guerra mundial, la col·laboració entre els classicistes i els antropòlegs havia fracassat. Els estudiosos dels clàssics no estaven d'acord amb els mètodes comparatius generalitzats, utilitzats pels antropòlegs i trobaven que els mancava rigor en l'aplicació del coneixement Greco-romà als seus esquemes evolutius. Al mateix temps, els arqueòlegs clàssics estaven ocupats realitzant excavacions a llocs com Troia, Knossos i Micenes i, amb l'ajut de les fonts literàries clàssiques, obrien noves dimensions a la història antiga del món mediterrani. Es donava per fet que una descripció acurada i completa de les troballes donaria com a resultat una reconstrucció històrica fidedigna (HUMPHREYS, 1978).

Des de llavors, hi ha hagut molt poca interacció seriosa entre els arqueòlegs clàssics i els arqueòlegs antropòlegs. Els primers han continuat realitzant estudis acurats i exhaustius seguint específicament la tradició humanística; els arqueòlegs antropòlegs han evolucionat com a part de la gran tradició antropològica als Estats Units. Durant les primeres dècades d'aquest segle, tots estaven preocupats per les excavacions i per qüestions empíriques en relació a les seqüències locals de poblacions prehistòriques. Com que moltes d'aquestes qüestions foren resoltes, i en resposta a la crítica que mentre ells es proclamaven antropòlegues els arqueòlegs antropòlegs s'acontentaven de fer historiografia, una promoció més jove dirigí l'atenció cap a qüestions teòriques en relació a la naturalesa de la interpretació i l'obtenció de lleis generals a partir d'estudis particulars. Aquest desenvolupament, anomenat «Nova Arqueologia», pot ser vist com una culminació lògica del matrimoni entre l'arqueologia americana i l'antropologia i de la recerca contínua per a generalitzacions sobre el comportament humà, del passat i del present. Aquesta preocupació per la teoria ha estat gradualment atacada i la contínua recerca per a una convergència en la qual els arqueòlegs antropòlegs puguin arribar a algun acord (TAYLOR, 1948, SALMON, 1982, WATSON, et. al. 1984).

Aquesta dicotomia entre les tradicions clàssica i antropològica dels investigadors arqueològics és, per ella mateixa, massa simplista. Els darrers anys hi ha hagut un notable creixement de l'interès per les restes històriques americanes. Dues dècades d'un elevat interès en la protecció dels patrimonis històrics, juntament amb fons monetaris per realitzar mesures protectives, han proporcionat els estímuls necessaris als antropòlegs, historiadors, geògrafs culturals i altres per encaminar els esforços cap a investigacions sistemàtiques, combinant arxius de documentació històrica amb metodologia arqueològica, del relativament petit registre històric americà. Els arqueòlegs historicistes (incloent-hi els urbans i els industrials), que provenen de l'antropologia i de la història, es consideren cada vegada més com la tercera tradició arqueològica als Estats Units i estan començant a desenvolupar el propi corpus metodològic, teòric i tècnic, orientat cap a les pròpies necessitats.

Administració dels recursos culturals

La major part del treball de camp arqueològic realitzat als Estats Units es fa en resposta al perill de destrucció dels jaciments com a resultat de la modernització (Autopistes, preses, construccions urbanes, etc.). Anomenat generalment «Administració dels recursos culturals» (a Europa és més conegut com a «Arqueologia de Salvament») consisteix en el manteniment dels béns federals, estatals o locals, realitzat tant per arqueòlegs contractats per agències del govern com per arqueòlegs independents amb contractes concedits en base al lliure mercat. Com sigui que els treballs sovint es realitzen en resposta a alguna urgència i no com a pas lògic dins un programa d'investigació ben dissenyat, hi ha el perill que les dades importants per als investigadors, que podrien ser recuperades totalment si el treball formés part d'un projecte d'investigació més elaborat, siguin passades per alt o bé destruïdes. La publicació o bé algun altre mitjà alternatiu per donar a conèixer els resultats d'aquests tipus d'excavacions als investigadors és avui dia una gran preocupació als Estats Units (ADOVASIO i CARLISLE, 1988; KNUDSON, 1986).

Inversions en Arqueologia

Un càlcul recent estima que als Estats Units es gasten anualment aproximadament uns 300.000.000 de dòlars en els recursos culturals arqueològics. Aquesta quantitat es desglossa així: els imports de contractes federals s'estimen en uns 100.000.000 dòlars. Un 30% d'aquesta quantitat més o menys es dedica al treball arqueològic realitzat per arqueòlegs contractats per agències 70.000.000 dòlars es dediquen a treball contractual de lliure mercat. Almenys 100.000.000 dòlars es gasten anualment els estats i altres unitats adminis-

tratives governamentals. A causa de les regulacions Federals (com ara llicències, permisos especials), les regulacions estatals (com ara medi ambient, permisos de construcció industrials/energètics), la indústria privada gasta uns altres 100.000.000 dòlars, per a recursos culturals arqueològics (FITTING, 1982).

En comparació, els fons governamentals i privats dedicats a projectes d'investigació arqueològica sumen 3.000.000 de dòlars. La «National Science Foundation» concedeix entre 1.500.000 i 2.000.000 dòlars anuals per a la investigació arqueològica; el «National Endowment for the Humanities» ofereix aproximadament 1.000.000 de dòlars cada any; la «Smithsonian Institution» per mitjà del programa de divises estrangeres posa uns 250.000 dòlars a disposició de l'arqueologia en certs països amb superàvit financer. L'ajuda privada prové d'algunes fundacions privades (National Geographic; Kress Foundation; Wenner-Gren Foundation; L.B.S. Leakey Foundation), de fundacions corporatives, de donacions individuals, de fons universitaris per a investigació i d'algunes entitats sense ànim de lucre com Earthwatch (que recluta voluntaris per participar en projectes arqueològics i proporciona una ajuda al projecte, a més de cobrir les despeses dels voluntaris). Dit d'una altra manera, únicament un 1% aproximadament dels diners gastats en arqueologia als Estats Units es destina a la investigació autèntica. I, a diferència de l'arqueologia de contracte, els fons per a investigació han de servir per pagar els arqueòlegs americans que treballen tant als Estats Units com a ultramar.

La formació dels arqueòlegs americans

La formació dels nous arqueòlegs americans als Estats Units perpetua les diferències entre els arqueòlegs clàssics i antropològics. Malgrat que dins els campus universitaris hi ha alguns programes conjunts, aquests no són gaire freqüents. Hi ha algunes universitats que tenen establerts departaments separats d'arqueologia que incorporen les diverses tradicions arqueològiques (UCLA, Indiana, Minnesota, Boston University). Deixant a part la resistència generada pels interessos propis que tenen els departaments establerts envers aquesta cooperació, la necessitat de trobar un lloc de treball dins un món acadèmic que és partidari dels departaments tradicionals descoratja els estudiants a seguir un pla d'estudis que resultaria una graduació «híbrida» en arqueologia.

El nombre de doctorats en arqueologia antropològica s'ha mantingut constant durant, almenys, els últims cinc anys. Aproximadament el 27% (més o menys 108) dels 400 doctorats que es graduen anualment a les universitats dels Estats Units són arqueòlegs. No hi ha una informació equivalent pel que fa a l'arqueologia clàssica.

Les escoles pràctiques

L'ensenyament pràctic als Estats Units es troba predominantment dins el context de programes d'antropologia. La majoria dels programes que es porten a terme tenen una duració d'entre 4 i 5 setmanes i tenen lloc durant els mesos d'estiu. La formació és intensiva i encara que es desenvolupi en jaciments reals o en excavacions de salvament, la seva funció bàsica principal és la preparació tècnica. L'aprenentatge —a excavar, enregistrar, fotografiar, fer mapes, planimetria i topografia— es complementa amb llibres de text, articles i exàmens. Sovint els treballs de formació en planimetria i topografia així com els d'excavació són alternats amb cursos al laboratori que impliquen l'estudi de la postexcavació i de les restes dels materials recuperats. Els cursos són principalment dissenyats per a no graduats però també hi poden participar els graduats. Algunes escoles ofereixen també la formació pràctica a estudiants d'escoles superiors.

La formació pràctica en arqueologia clàssica també està prevista. Té lloc normalment a ultramar i les pràctiques sovint es converteixen en un aprenentatge en la mateixa excavació. El caràcter de la formació difereix de la dels antropòlogues en què moltes de les excavacions clàssiques lloguen treballadors, deixant lliure l'estudiant per poder-se concentrar en el control i el registre del procés d'excavació.

L'«American Anthropological Association» i l'«Archaeological Institute of America» confeccionen uns llistats anuals sobre escoles de pràctiques de camp.

Llocs de treball per als arqueòlegs

Encara que no hi ha un cens sistemàtic d'arqueòlegs als Estats Units, un càlcul aproximat proporciona una xifra de més de 10.000. La major font de treball per als arqueòlegs que siguin graduats i amb experiència es troba a les universitats i als col·legis com a ensenyants. Des de la segona guerra mundial, l'arqueologia, tant en els programes de ciències socials com d'humanitats de les universitats i col·legis, ha esdevingut gradualment part de les ofertes acadèmiques.

Una segona font important de llocs de treball es troba en els museus. L'«American Anthropological Association» ofereix una llista de 50 museus, la meitat dels quals estan vinculats a universitats, que ofereixen llocs de treball. Entre els més importants destaca el «The Natural History Museum of the Smithsonian Institution» a Washinton DC., el «Peabody Museum» a Harvard University, el «The Oriental Institute» de la Universitat de Chicago, l'«American Museum of Natural History» a Nova York, el «Museum of Anthropology» a la Universitat de Michigan, el «Florida State Museum» i l'«University Museum» de la Universitat de Pensilvània.

Almenys 20 agències federals tenen arqueòlegs entre els seus empleats, entre elles l'«Advisory Council on Historic Preservation», «National Park Service», «Bureau of Land Management», «Department of the Army», «National Endowment for Humanities», «National Endowment for the Arts», «Smithsonian Institution», «U.S. Forest Service», «Library of Congress», «National Science Foundation», «Tennessee Valley Authority», «U. U. Information Agency», «Soil Conservation Service», «Army Corps of Engineers», «Federal Energy Regulatory Commission», «Bureau of Indian Affairs», «Bureau of Reclamation», «Minerals Management Service» i la «Federal Highway Administration» (FITTING, 1982)

Cada un dels estats té els seus programes arqueològics, a més a més d'uns arqueòlegs principals, oficials, per a la preservació dels béns culturals, i personal especialitzat per tractar assumptes arqueològics sota la seva responsabilitat.

Una notable millora recent ha estat la creació de programes arqueològics urbans, establerts pels ajuntaments, per administrar els recursos arqueològics dintre els termes metropolitans que estan amenaçats pel desenvolupament urbà. Un d'aquests programes més afortunats ha estat l'«Alexandria Archaeology», corresponent a la ciutat d'Alexandria, a Virgínia, i que combina investigació i conservació de les restes patrimonials de la ciutat amb programes d'educació pública. A més a més d'oferir nous llocs de treball per a arqueòlegs, aquests programes urbans ofereixen activitats educacionals als voluntaris de la ciutat interessats. Altres programes urbans amb èxit són els de la ciutat de Nova York, de Baltimore, de Maryland, de Phoenix, d'Arizona i de St. Augustine, a Florida.

Una nova font de llocs de treball, que va en augment, per als arqueòlegs és el treball que sorgeix com a resultat d'una nova llei federal que sol·licita avaluacions sobre els impactes ambientals i culturals a propietats federals o privades que són alterades amb fons federals. Encara que alguns dels treballs són realitzats per arqueòlegs d'agència, la majoria són realitzats per arqueòlegs contractats en règim de lliure mercat. Avui dia hi ha més de 6.000 arqueòlegs treballant a temps complet amb règim de contracte als Estats Units. Molts d'altres, sovint estudiants, treballen esporàdicament o temporalment en aquests projectes. Arqueòlegs de més de 50 universitats i col·legis i més de 500 empreses privades porten a terme projectes de «contracte».

Tendències en els llocs de treball

Durant els últims 15 anys, les places acadèmiques per a arqueòlegs, com també d'altres en relació a programes humanístics o científico-socials, han estat escasses. En conseqüència, molts arqueòlegs han decidit de buscar d'altres carreres alternatives (govern,

museus, treballs contractuals). Molts entraren dintre l'arqueologia contractual com a mesura temporal tot esperant que el mercat d'oportunitats acadèmiques s'obris una mica. Com sigui que els treballs de contracte es basaven en les polítiques federals sobre la protecció del medi ambient, això pot canviar ràpidament si, per exemple, en cas d'escassetat de petroli, les necessitats energètiques forcen a prendre mesures de noves extraccions que podrien deteriorar en gran manera l'entorn (incloent-hi els recursos arqueològics), i aquests llocs de treball podrien desaparèixer.

En el món acadèmic, els programes per retirar-se més aviat i una generació d'investigadors que els anys 60 i 70 també es retiraren, estan deixant noves oportunitats de treball. Aquesta tendència, tot just iniciada, anirà en augment fins a la dècada dels 90.

Organitzacions arqueològiques

American School of Classical Studies. L'ASCS, és la principal institució americana per a la direcció de l'arqueologia clàssica a Grècia. Fundada l'any 1882, ha estat des de fa molt de temps la que ha marcat les directrius pedagògiques en relació al treball de camp així com l'instrument per a l'obtenció de permisos d'excavació i llicències. L'ASCS manté un centre d'investigacions a Atenes que proporciona facilitats d'investigació als professionals i formació als estudiants. També edita, trimestralment, un full informatiu per als associats.

American Schools of Oriental Research. (1.635 afiliats). L'ASOR fou fundada l'any 1900 per proporcionar una estructura d'organització que facilitaria la investigació arqueològica americana al mediterrani oriental i al Pròxim Orient. Avui dia el consorci inclou: l'«Albright Institute of Archaeological Research» a Jerusalem, una escola a Bagdad, centres a Amman, Tunis i Xipre així com l'«American School of Prehistoric Research», l'«American Research Center» a Egipte i l'«American Research Institute» a Turquia. L'ASOR publica el «Bulletin of the American Schools of Oriental Research» d'aparició trimestral i amb una tirada de 3.000 exemplars, el «Journal of Cuneiform Studies» amb 650 exemplars, i el «Biblical Archaeologist» amb 6.000 exemplar. L'ASOR també edita un full informatiu trimestral i manté una reunió anual juntament amb la «Society of Biblical Literature».

American Society for Conservation Archaeology. Amb 200 afiliats, l'ASCA es dedica a la preservació i tractament correcte dels jaciments i col·leccions arqueològiques, i serveix de fòrum per mantenir els arqueòlegs informats sobre aspectes de legislació actual i ètica professional. La societat edita un butlletí informatiu trimestral per als socis.

Archaeological Conservancy. És una organització nacional formada per proporcionar els mecanismes per protegir els jaciments arqueològics de la destrucció, tot adquirint-los a través de la compra o de donacions, i mantenir-los després personalment o deixant-los a les entitats públiques adients. Aquesta organització edita, trimestralment, un full informatiu.

Archaeological Institute of America. (6.800 afiliats). Fundada l'any 1879, l'AIA és la més antiga i gran de les organitzacions arqueològiques nacionals als Estats Units. Entre els afiliats hi ha professionals, estudiants i aficionats. Una característica exclusiva de l'AIA és el gran nombre de no professionals (prop del 60% del total dels afiliats). L'Institut manté 84 grups locals repartits als Estats Units i al Canadà. Aquests grups locals mantenen reunions mensuals a les quals són convidats arqueòlegs professionals per pronunciar conferències. És la vertadera organització popular arqueològica als Estats Units. La seva publicació principal, l'«American Journal of Archaeology» amb una tirada de 5.000 exemplars, s'especialitza en articles relacionats amb les tradicions pre-clàssiques i clàssiques del Mediterrani. D'altra banda, el popular «Archaeology Magazine» amb una tirada de 120.000 exemplars tracta una àmplia gamma de tèmics arqueològics, escrits per arqueòlegs i dirigits a una audiència culta però no especialitzada. L'AIA, conjuntament amb l'«American Philological Association», celebren un reunió anual per a professionals que té lloc cada any els dies 27-30 de desembre.

L'*Archaeology Section* (1.250 afiliats) de l'*American Anthropological Association* (9.000 afiliats). El 1983, com a conseqüència de la reorganització de l'*American Anthropological Association* fou creada l'*Archaeology Section*, (AS) una de les 22 unitats sotsdisciplinàries. L'*Archaeology Section* es creà per mantenir el tradicional nucli de camps de l'antropologia (etnologia, arqueologia, antropologia biològica, lingüística). L'AS postula d'estudiar l'arqueologia com un aspecte de l'antropologia i proporciona un fòrum per als membres per discutir qüestions sobre el desenvolupament de l'arqueologia així com oferir l'oportunitat de publicar els resultats de les investigacions i comunicar els resultats al gran públic. Els membres reben trimestralment l'«American Anthropologist» (amb tirada de 2.700 exemplars), l'«Anthropology Newsletter» (10.000 exemplars) i una publicació especial un cop l'any. L'AS patrocina també sessions a les assemblees anuals de la AAA.

The Association for Field Archaeology, que en el moment d'escriure aquest article es troba en procés de dissolució, ha publicat trimestralment una revista, el «Journal of Field Archaeology» (amb 1.350 exem-

plars de tirada). Han donat a entendre al signant del present article que la revista continuarà com una publicació vinculada a la universitat.

Society for American Archaeology. Amb 5.000 afiliats, la SAA (establerta l'any 1935), fou creada per protegir el patrimoni arqueològic, supervisar l'actuació de l'arqueologia antropològica a Occident, principalment prehistòrica, i difondre els resultats dels estudis aconseguits al públic americà. La societat està composta per professionals, estudiants i públic en general. La seva revista trimestral «American Antiquity» (tirada de 5.800 exemplars) és la principal publicació Americanista. Els seus membres reben un butlletí cada tres mesos i l'organització celebra també una reunió anual per a professionals. A causa del gran i actiu interès respecte a l'arqueologia i als recursos patrimonials ha esdevingut l'organització americana més important per al salvament de l'arqueologia.

Society for Archaeological Sciences. Amb 500 afiliats, la SAS fou creada per proporcionar un fòrum sistemàtic als arqueòlegs i als físics per desenvolupar conjuntament les aplicacions pràctiques de les tècniques científiques als problemes arqueològics. La SAS edita un butlletí trimestralment i manté una assemblea anual.

Society for Historical Archaeology. La SHA (2.000 afiliats) promou la investigació acadèmica i la divulgació dels resultats de l'arqueologia històrica. El principal centre d'atenció de la SHA és el període de contacte posteuropeu en l'hemisferi occidental, però també s'interessa per l'arqueologia Europea, Oceànica, Africana i Asiàtica quan hi ha alguna relació amb l'hemisferi occidental. La SHA edita una revista, la «Historical Archaeology» amb una tirada de 2.600 exemplars, un butlletí trimestral, i manté una assemblea anual.

Society for Industrial Archaeology. La SIA (1.500 afiliats) és una organització nacional dedicada específicament al patrimoni industrial americà, a la conservació, la investigació i la documentació de les restes de la revolució industrial als Estats Units. La SIA està formada per arqueòlegs, historiadors i altres investigadors preocupats per aquest segment de la història del passat americà. La SIA edita una revista semestral. «IA: The Journal of the Society for Industrial Archaeology» amb una tirada de 1.500 exemplars, un butlletí trimestral i manté una assemblea anual.

Society for Professional Archaeology. Amb 600 afiliats, la SOPA, fou creada l'any 1975 per dedicar-se a la necessitat d'establir uns criteris i ètiques professionals en la pràctica de l'arqueologia. Té establerts uns certificats i ofereix als arqueòlegs uns

recursos per greuges. Edita anualment una llista dels arqueòlegs que han establert les credencials professionals en àrees tals com arqueologia de camp, publicació o administració.

A més a més de les organitzacions nacionals, hi ha un nombre de prominents Instituts d'investigació i centres per a estudis especialitzats en arqueologia. Les limitacions d'espai no permeten una descripció detallada com es mereixerien. Un llistat haurà d'ésser suficient:

Center for American Archaeology: Kampsville, Illinois.

Center for Archaeological Investigations: So. Illinois.

Center for Materials Research in Archaeology: Mass. Inst of Technology.

Crown Canyon Archaeological Center: Cortez, Colorado.

Desert Research Institute: U. Nevada.

School of American Research: Santa Fe, New Mexico.

South Carolina Institute of Archaeology: U. So. Carolina.

Zuni Archaeology Program: Pueblo of Zuni.

L'Arqueologia i el Públic Americà

Hi ha un gran interès amateur per l'arqueologia als Estats Units. En el pitjor dels casos, aquest fet ha provocat la pertorbació i la destrucció de nombrosos jaciments arqueològics amb activitat humana. La professió arqueològica ha fet un progrés considerable en transformar l'interès i la curiositat del passat americà i canalitzar-lo positivament.

Arreu dels Estats Units, societats arqueològiques o històriques, locals o estatals, sovint dirigides per professionals, encoratgen els amateurs a adoptar els mateixos criteris i ètiques que els professionals. Aquests grups sovint dirigeixen excavacions i publiquen els resultats sota la supervisió i la participació activa d'arqueòlegs procedents dels museus o universitats locals. Un dels més altament professionals és l'*Arkansas Archaeological Survey*. Aquest centre té projectes educacionals i de formació i ho completa amb el lliurament de diplomes als amateurs. Aquests participen en els treballs de camp, al laboratori i sovint se'ls assigna una responsabilitat per fer-se càrrec i supervisar certes propietats determinades dins l'estat d'Arkansas. A mesura que van guanyant experiència, ells mateixos dissenyen i porten a terme investigacions sota la direcció del personal del centre. Fins a 300 persones participen normalment en els programes de l'*Arkansas Archaeological Survey*.

L'arqueologia ha esdevingut un passatemps popular als Estats Units. Les imatges de Hollywood (En busca de l'arca perduda) sobre els arqueòlegs, encara

que exagerades, han sensibilitzat el públic respecte d'aquesta professió. Les visites turístiques als jaciments són més concorregudes que mai. D'altra banda, les grans cues formades per visitar exposicions fenomenals —sobre el Rey Tut (Toutankhamon), l'Antiga Xina, els Escites i els Vikings— dificulta la visita a molta gent. La «National Geographic Society», l'«Odyssey» i la «Nova Television» a través de reportatges especials televisius han millorat la comprensió del passat humà per al gran públic. Una gamma de viatges organitzats disponibles en l'actualitat per al públic americà, els porta a Egipte, a Xina, a les ciutats Mayes d'Amèrica Central i dels Inques a Amèrica del Sud. La televisió i les revistes publiquen també molts temes sobre arqueologia per captar l'interès del públic.

L'«Arizona Archaeology Week» (setmana arqueològica a Arizona) és un exemple de com els arqueòlegs han creat i organitzat programes populars per convertir aquest interès del públic en suport per als recursos arqueològics. Evolucionant per més de sis anys, l'«Arizona Archaeology Week» incorpora ara un tema anual, competicions de disseny de cartells per a adults i per a joves, una exposició arqueològica anual al «State Capitol Museum», proclamacions a favor de l'arqueologia per part dels governadors de l'estat i dels alcaldes de les ciutats d'Arizona. Es donen premis especials als amateurs que han treballat més per a l'arqueologia durant l'any. Arreu de l'estat, visites als jaciments, edificis, laboratoris arqueològics, conferències públiques, visites d'arqueòlegs a escoles i Cambres de Comerç, programes de vídeo i diapositives, exposicions a les biblioteques, amb entrada lliure a Museus i Parcs i demostracions de tecnologies prehistòriques han contribuït a estimular l'interès del públic. El 1988 aproximadament 122.475 ciutadans d'Arizona participaren en les activitats de l'«Archaeology Week» i a través dels diversos mitjans de comunicació captà l'atenció de més d'un milió de persones.

Problemàtiques actuals importants

Dos dels més grans problemes actuals que els arqueòlegs americans estan afrontant tenen relació amb la destrucció de jaciments arqueològics, tant terrestres com aquàtics i la repatriació d'enterraments de Natus Americans.

El problema més desolador que afronten els arqueòlegs als Estats Units és la ràpida destrucció de l'herència arqueològica. El desenvolupament urbà, les autopistes i les construccions de preses, l'expansió de les àrees de conreu intensificada per la moderna maquinària agrícola, i el saqueig dels jaciments pels buscadors de tresors han alterat el registre arqueològic del passat d'una manera que supera les habilitats dels arqueòlegs per prevenir aquesta destrucció.

La comunitat arqueològica ha hagut d'intensificar els esforços per protegir l'herència del passat. Els problemes creixents amb els buscadors de tresors que saquegen les restes de vaixells naufragats al voltant de les costes dels Estats Units van fer que es promulgés una acta, l'any 1988, en la legislació federal per proporcionar protecció a aquestes restes de naufragi, per definir-ne la propietat i donant instruccions al Departament d'Interior per elaborar unes normes que serveixin de guia per protegir i salvaguardar aquestes restes. Encara que no solucioni els problemes de pillatge, aquesta legislació és vista com un pas endavant per a la conservació i protecció de restes culturals. En els darrers anys, els esforços realitzats per grups arqueològics preocupats per aquesta problemàtica s'han traduït en un augment de l'activitat legislativa federal i estatal. Malauradament, la tradicional actitud americana envers la propietat privada ha fet que la protecció de jaciments en terres privades sigui difícil.

Grups de Nadius Americans estan, d'altra banda, demanant als museus americans que retornin les restes d'esquelets de grups tribals per a reenterrar-los adequadament. La darrera proposta al Congrés consisteix en la creació d'una comissió formada per tres membres que es faria càrrec de la repatriació dels esquelets de Nadius Americans i dels corresponents aixovars funeraris. Els principals museus, com el «Smithsonian Institution» (que té aproximadament 34.000 restes d'esquelets, el 40% dels quals són Nadius Americans) ja han accedit a retornar restes que amb tota seguretat han estat robades de les tombes. Els arqueòlegs estan intentant quedar-se amb les altres restes funeràries per a estudis científics.

ABSTRACT

Archaeology in the United States

American archaeology for historical reasons is divided into two traditions, classical and anthropological archaeology, with historical archaeology becoming a third scholarly force. The bulk of archaeological work done in the United States is in response to the threatened destruction of sites through modernization. Funding for «cultural resource management» archaeology is estimated at \$300.000.000 annually; pure research at \$3.000.000. Training in archaeology follows the traditional lines. The number of Ph. Ds in archaeology each year has remained constant over the past five years. The major sources of employment are university and college teaching, museums, cultural resource management, state and city programs. The major archaeological organizations are described. The public have become increasingly interested in archaeology and are being encouraged to assist in the protection of archaeological

resources. The major problems facing American archaeology are the rapid destruction of archaeological remains and the unresolved issue of repatriation of Native American burials.

BIBLIOGRAFIA

ADOVASIO, J. M. i CARLISLE, R. C. (1988); *Some Thoughts on Cultural Resource Management Archaeology in the United States*. «Antiquity» 62, p. 234.

DYSON, S. L. (1985); *Two Paths to the Past: A Comparative Study of the Last Fifty Years of American Antiquity and the American Journal of Archaeology*. «American Antiquity» 50 (2).

FITTING, J. E. (1982); *The Status of Rescue Archeology in North America*, Dins: WILSON, R. L. i LOYOLA, G. (eds.); *Rescue Archeology*. National Trust for Historic Preservation, Washington: The Preservation Press.

HARRIS, M. (1968); *The Rise of Anthropological Theory*. Thomas Y., Crowell Co. New York.

HUMHREY, S. C. (1978); *Anthropology and the Greeks*, Routledge & Kegan Paul. London

KNUDSON, R. (1986); *Contemporary Cultural Resource Management*. Dins: MELTZER, D.J., FOWLER, D.D. & SABLOFF, J. A. (ed.) (1986); *American Archaeology Past and Future*. Washington: Smithsonian Institution Press.

RENFREW, A. Colin (1980); *The Great Tradition versus the Great Divide: Archaeology as Anthropology?*. «American Journal of Archaeology», 84:3 July.

SALMON, M. H. (1982); *Philosophy and Archaeology*. Academic Press. New York

SNODGRASS, A. M. (1985); *The New Archaeology and the Classical Archaeologist*. «American Journal of Archaeology» (89).

TAYLOR, W. W. (1984); *A Study of Archaeology*. Southern Illinois University Press, Carbondale.

WATSON, P. J., LEBLANC, S. A. i REDMAN, C. L. (1984); *Archaeological Explanation*. Columbia University Press. New York.

Eugene L. Sterud. Ph.D. en Antropologia per la Universitat de Califòrnia, Los Angeles. Actualment és Director de l'«American Anthropological Association». Ha estat «Assistant Director» i investigador al «National Endowment for the Humanities», Director Executiu de l'«Archaeological Institute of America» i Professor al Departament d'Antropologia de la «State University of New York, Binghamton».

(Traducció de l'original anglès de Joaquim Català)